

Итоговый балл _____

Шифр _____

(подпись председателя жюри)

Межрегиональные предметные олимпиады КФУ
профиль «Татарский язык»
заключительный этап
2023-2024 учебный год
9 класс

I. Хэзерге вакытта татарча сөйләмдә кулланыла торган 5 яңа алынма сүзгә мисал китерегез, мәгънәсен аңлатыгыз. / Приведите 5 новых заимствований, используемых в современной татарской речи, объясните их значения. (10 баллов. За каждый пример по 2 балла).

II. “Татар теленең аңлатмалы сүзлеге” нә теркәлгән мәгънәләреннән чыгып, сүзне табыгыз. / Отгадайте слова по значениям, зафиксированным в “Толком словаре татарского языка”. (10 баллов. Каждое слова оценивается 2 баллами).

_____ - лат. 1) Мәктәптә, уку йортында укучыларның тукталып тору вакыты; 2) Парламент эшендә тукталып тору вакыты.

_____ – көннең кояш баю алдыннан һәм кояш баегач шәфәкь сүнгәнче булган дәвер.

_____ – татар теленең көнбатыш диалектында сөйләшә торган этник төркем вәкиле.

_____ – 1) куышмөгезлеләр семьялыгыннан куе йон белән капланган имезүче вак йорт хайваны; 2) күч. гади. сөйл. булдыксыз, бик юаш, надан һ.б.ш. кеше.

_____ - иң баштагы, беренче; башлангыч.

III. Текстта төшеп калган сүзләрне, кирәкле формага куеп, өстәп языгыз. / Запишите пропущенные слова, поставив в нужной форме. (10 баллов. За каждый правильный ответ по 1 баллу).

Игътибар сүзе өч 1) _____ тора. Сүздә 2) _____ хәреф, _____ аваз бар. Сузык авазлар: [и] һәм [а], тартыклар 3) _____ авазлары Сүз сингармонизм законының рәт

гармониясенә 4) _____ . Сүзнең әйтелеше белән язылышы арасында аерма 5) _____ . Игътибар сүзенә 6) _____ кушымча ялгана, чөнки 7) _____ . Бу сүз - 8) _____ сүзе. Ул 9) _____ дигәнне аңлата. Бу сүздән 10) _____ сыйфатлары ясала.

IV. Бирелгән сүзләр һәм аларда очрый торган грамматик категорияләр арасында тәңгәлләкләр урнаштырыгыз. / Установите соответствия между словами и их грамматическими категориями (10 баллов. Каждое правильное соответствие оценивается по 2 баллу).

1. Дәрестә	А) дәрәжә
2. Улым	Ә) заман
3. Зәп-зәңгәр	Б) килеш
4. Укучы (малай)	В) юнәлеш
5. Белеш	Г) тартым

Жавап: 1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5 _____

V. Жәмләгә 1) синтаксик анализ ясагыз, 2) аның схемасын сызыгыз һәм 3) төрен билгеләгез / Сделайте 1) синтаксический разбор предложения, 2) укажите схему и 3) определите тип предложения (15 баллов. За каждое задание по 5 баллов).

Алда утырган абый Илсәяргә болай диде: “ Хәзер син, акыллым, минем кайбер сорауларыма җавап бир” (Г.Х.).
